

Oponentský posudek na diplomovou práci

Lucie Kratochvílové: Jan Havlasa, jeho život a vztah k Brazílii

Lucie Kratochvílová si ve své práci vytkla za úkol prostudovat životní osudy Jana Havlasy, světoběžníka spjatého mj. také s Brazílií a dalšími latinskoamerickými zeměmi. Z práce je zřejmé, že to byla volba šťastná: je psána se zaujetím, ba obdivem k pojednávané osobnosti, jíž se diplomantka přibližuje nasazením ve svém takřka detektivním pátrání, za nímž jsou desítky hodin práce i obětavě vynaložené prostředky. Díky tomu Lucie Kratochvílová zpracovává materiály obsažené v několika často nesdačno dostupných archivech, opírá se o svědectví vystopovaných lidí, kteří mohou zjištěné informace obohatit či potvrdit (Nina Ingrišová, s. 47, Yvonna Fričová, s. 84). Důkladnost tohoto „základního bádání“ považuji za největší přínos práce, která je povinnou četbou pro každého, kdo se bude chtít v budoucnosti osobou či dílem Jana Havlasy zabývat.

Vlastní práce – mimo úvod a závěr – je rozdělena do pěti kapitol, v nichž je postupně nastíněn Havlasův životopis, poté je popsáno Havlasovo působení v Brazílii v roli prvního českého vyslance, zvláštní kapitolu tvoří Mezinárodní výstava v Rio de Janeiru, dále pak Havlasovy cesty a jeho dílo. Myslím, že diplomantka nedomyslela rozdělení pojednávané látky: některé věci se dvakrát i třikrát opakují, a to dokonce ve zcela shodných formulacích, což se ostatně neděje jen v různých kapitolách, ale mnohdy i na stejné stránce (hned na s. 6 nahoře: „šířil dobré jméno své vlasti ve světě“ a dole: „šířil její dobré jméno ve světě“; např. s. 52: „Aby mohl zaznamenat všechnu tu krásu kolem, musel by denně napsat alespoň tři črty“; s. 76: „musel by napsat denně alespoň tři črty, aby zaznamenal všechnu tu krásu a výjimečnost kolem“; to, že Havlasa podnítil Gustava Barrosa k sepsání knihy *Coração da Europa*, se opakuje celkem třikrát – titul, správně uvedený na s. 40, je jinde uveden chybně: kniha se jmenuje *Coração da Europa*, nikoli *de Europa* (s. 71) ;¹ na s. 67: „skutečnosti, které by jinak jen těžko poznali“ a níže „exotiku, kterou by nejspíš jinak těžko sami poznali“; na s. 52: „město, kde se společnost strojila s přepychem, nad nímž se pozastavovali lidé z Paříže, Londýna i New Yorku, ale také město, kde na odlehlých svazích hor žili v doupatech černoši, holdující obřadům, které si přivezli jejich zotročení předci z Afriky“; s. 76: „město ustrojené v přepychu, nad nímž se pozastavují lidé přijíždějící z Paříže, Londýna i New Yorku, ale kde na odlehlých vrších žijí v doupatech černoši, provozující temné obřady Afriky“).

Posledně zmíněný citát ukazuje také malý odstup diplomantky od studovaného díla: černoši „provozující temné obřady Afriky“ jsou přece černoši Amadových *Pastýřů noci* či

---

¹ Srov. < <http://ia700505.us.archive.org/1/items/coraodaeurop00barr/coraodaeurop00barr.pdf>>

Bahijského candomblé Rogera Bastida; i když je takto viděl Havlasa, autor dramatu *První hřích* o rostoucím významu bílé rasy (srov. *Lexikon české literatury* 2/I, s. 108), neměla by podle mého soudu takto sporné věci ve svém textu bez komentáře přebírat diplomantka.

Zklamáním je pro mne kapitola věnovaná dílu: škoda, že diplomantka nekonzultovala některého bohemistu a nepokusila se alespoň o elementární zařazení Havlasova literárního díla. Možná by se dobrala příčin Havlasova opomíjení prvorepublikovou literární kritikou. Při tom, co o Havlasově literární tvorbě vím, mi nepřipadá spiklenecká teorie o „novinářích, pisálcích a literárních kritikách v Praze“ „pořádajících hon na Havlasovy knihy i jeho osobnost“ (s. 58) udržitelná.

Na to, že práce je dílem studentky filologického oboru, je v ní též na můj vkus příliš pravopisných a gramatických nedostatků (někde se píše správně *orchidejí*, jinde ale také *orchideí*; Gavea se má správně skloňovat podle vzoru *idea* a píše se s čárkou nad *a*; Saint Louis je správně až na s. 75, na s. 43n. nebo na s. 83 opakovaně jako „Saint Luis“; s. 47: „Tahity“; podle obvyklého úzu se v názvu města Rio de Janeiro skloňuje poslední slovo /Rio de Janeira/, zatímco v práci je Rio de Janeiro někdy nesklonné, většinou však skloňováno *Ria de Janeiro*; na s. 54 má být díky Havlasovu /nikoli Havlasově/ diplomatickému jednání; s. 55: „měl pro Havlasovi překvapení“; s. 61 „Havlasovi tato situace velmi trápila“; v poslední větě práce pak „jeho osobnost i literární tvorba... by si zasloužili více pozornosti“).

Přes zmíněné nedostatky musím konstatovat, že celkově mě práce Lucie Kratochvílové potěšila svou vnitřní poctivostí, kterou považuji za důležitější než různá dílčí opomenutí. Lucii Kratochvílové je třeba připsat k dobru, že tohoto pozapomenutého spisovatele připomněla a možná tak do budoucna podnítila k jeho studiu někoho dalšího. Přinejmenším oponentka si Havlasovo *V brazilských horách* rozhodně přečte.

Navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze 7. 6. 2012

Mgr. Šárka Grauová